

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələri həm Vətən müharibəsində, həm də lokal antiterror tədbirləri zamanı peşəkarlığını, qarşısına qoyulmuş vəzifələri ən yüksək səviyyədə icra etmək məhərətinə malik olduğunu bir daha nümayiş etdirdi. 30 ilə yaxın işğal altında olan və 44 günlük Vətən müharibə zamanı azad olunan hər bir əraziləde böyük abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. Artıq işğaldan azad olunan ərazilərimizdə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında genişmiqyaslı yenidənqurma, bərpə-quruculuq işləri davam etdirilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində "Bizim ölkəmiz üçün yeni dövr başlıyır", - deyərək artıq ölkəmizdə yeni dövrün başlandığını bildirmişdi: "Yeni quruculuq dövrü, inkişaf dövrü, azad edilmiş ərazilərimizin bərpası dövrü. Mən tam əminəm ki, Azərbaycan xalqı bu dövrdə də birlik, həmrəylik göstərecək, güclü iradə göstərecək. Azərbaycan xalqı yənə də birləşərək dağıdılmış bu şəhərləri, kəndləri bərpa etmek üçün əlindən gələni edəcəkdir. Biz bundan sonra böyük və qürurlu xalq kimi yaşayacaqıq. Beynəlxalq müstəvиде öz sözümüzü demmişik, bölgədə öz sözümüzü demmişik. İstediyimizə nail olmuşsunuz və əminəm ki, bundan sonra bizim xalqımızı təhlükəsiz və xoşbəxt həyat gözləyir".

"ON MİNDƏN ÇOX KÖÇKÜN ARTIQ EVLƏRLƏ TƏMİN EDİLİR VƏ ORADA YAŞAYIR"

Bu gün işğaldan azad olunan ərazilərimizdə böyük abadlıq-quruculuq işləri davam etdirilir. Tikilecək yeni evlər, ictimai binalar, sosial obyektlər tezliklə işğaldan azad olunan ərazilərimizi müasir şəhərə çevirəcək. Azərbaycan daha bir modelini ortaya qoyacaqdır. "Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası bizim üçün herbi məsələlərlə bərabər ən vacib prioritetlərdən biridir. Bu il ən azı 4 milyard manat ayrılaçq. Amma men hesab edirəm ki, biz daha çox vəsaiti səfərbər edə bilərik. Biz üç il ərzində 10 yaşayış məntəqəsinə keçmiş köckünləri qaytara bilmişik və artıq mətbuatda da bu gedib. On minden çox köckün artıq evlərlə təmin edilib və orada yaşayır. Bütövlükdə 30 minə yaxın insan orada yaşayır, müxtəlif vəzifələrdə çalışırlar, inşaata, dövlət işlərində və digər sahələrdə. Bu il üçün bizim planlarımızda da-ha 20-ye yaxın yaşayış məntəqəsi-nə keçmiş köckünləri qaytarmaqdır", - deyən Prezident bildirib ki, o şəhər və kəndlərin adları artıq seçilib, layihələr icra edilir: "Bir çox kəndlərdə, şəhərlərdə inди inşaat işləri gedir və bu ilin sonuna qədər 30-a yaxın yaşayış məntəqəsində keçmiş köckünlər məskunlaşacaqlar. Biz əsas infrastruktur layihələrinin yəqin ki, bir-iki ilə başa çatdıracaqıq. Ən çox vəsait bu layihələrə gedir. Çünkü 60 kilometrdən çox tunellər, kölpüler, elektrik stansiyaları, su anbarları inşa edilir. Biz artıq orada 30-dan çox su elektrik stansiyasını işə salmışq, dəmir yolları çəkmişik. Yəni, bütün bunlar əsas maliyyə yükü götürür. Təqribən 2-3 ildən sonra əsas infrastruktur layihələri başa çatacaq və ondan son-

Böyük Qayıdış strategiyası: hədəf Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpasıdır

Prezident İlham Əliyev: "Üç il ərzində 10 yaşayış məntəqəsinə keçmiş köckünləri qaytara bilmişik"

ra yaşayış fondunun yaranmasına istiqamətləndiriləcək məbləğ daha böyük olacaq. Amma yənə də əger biz dünya tarixinə nəzər salsaq görərik ki, işğaldan və dağıntıdan əziyyət çəkmiş heç bir ölkə öz ərazilərini bu temple və bu keyfiyyətlə bərpa etməyib".

QARABAĞ VƏ ŞƏRQİ ZƏNGƏZURUN ƏHƏMİYYƏTLİ POTENSİALI

Azad edilmiş torpaqların dirçəlişi və reinteqrasiyası ümumilikdə ölkənin iqtisadi potensialının artırmasına geniş imkanlar vəd edir. "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət programı"nın uğurla icrası bu baxımdan böyük önem daşıyır. Bölgədə müxtəlif sahələri əhatə edən layihələrin icrası məqsədilə dövlət bütçəsində vəsait ayrılıb. Bununla yanaşı, bərpa və quruculuq işlərinə özəl investisiya cəlb olunması əsas məqsədlərdəndir. İnvestisiya cəlb ilə sahibkarlıq fealiyyətinin genişləndirilməsi, məhsuldar ərzaq istehsalına əsaslanan dayanıqlı təcrübələrin tətbiqi, turizmin təşviqi və digər tədbirlər gerçəkləşdirilir. Bölgədə yeni istehsal məssisələrinin qurulması, məşğulluğun təmin olunması məqsədilə buraya yerli və xarici investorların cəlb iştqamətində dəstək tədbirləri xüsusi qeyd edilməlidir. Bölgədə fealiyyət göstərən məssisələr üçün əlverişli investisiya mühiti yaradılmalıdır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə istehsal fealiyyəti ilə meşğul olan rezidentlər üçün idxlə olunan texnika, texnoloji avadanlıq və qurğular, habələ xammal və materiallar ÖDV və gömrük rüsumlarından azad edilib. Qlobal iqtisadiyyatda "yaşıllaşma və karbonsuzlaşma" meyilləri qeyri-resurs iqtisadiyyatının inkişafı üçün imkanlar yaradır. Bu baxımdan, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun əhəməyyətli potensialı var və bu, xarici investorların marağını cəlb edir. Artıq bu sahədə xarici investisiyalı məssisələrin yaradılması ilə bağlı addımlar atılıb.

Ərazilərin iqtisadi dirçəlişi ilə yanaşı, sosial inkişaf da diqqət mərkəzindədir. Burada yaşayış

üçün rahat şərait təmin edilir, sosial müdafiənin gücləndirilməsi, xidmətlərin qabaqcıl standartlara uyğun təmin olunması və məşğulluğun artırılmasına mühüm diqqət yetirilir. Artıq əzəli sakinlər azad edilmiş ərazilərdə salınan yeni yaşayış məskənlərindən məskunlaşmağa başlayırlar. "Ağıllı şəhər", "ağıllı kənd" və "yaşıl enerji zonası" konsepsiyalarının tətbiqi bölgədə rahat və müasir həyat şəraitini təmin edir.

ÖTƏN İL İŞĞALDAN AZAD OLUNMUŞ ƏRAZİLƏRİNİN YENİDƏN QURULMASINA VƏ BƏRPASINA 4 MİLYARD 828,5 MİLYON MANAT VƏSAIT AYRILIB

Ötən il Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinin yenidən qurulmasına və bərpasına dövlət bütçəsindən 4 milyard 828,5 milyon manat vəsait ayrılıb. İl ərzində sifarişçi təşkilatlar tərəfindən müvafiq layihələr üzrə dövlət xəzinədarlıq orqanlarına təqdim edilmiş xərc sifarişlerinin maliyyələşdirilməsi ilə dövlət bütçəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası məqsədilə nəzərdə tutulmuş 4 milyard 855,8 milyon manat vəsaitin 99,4 faizi sifarişçi təşkilatlar tərəfindən, dövlət bütçəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu üçün nəzərdə tutulan vəsaitin isə 98,5 faizi və yaxud 2 milyard 771,1 milyon ma-

nati istifadə olunub.

Azərbaycan bu gün quruculuq meydanında imza atlığı lahiyələri ilə sözünü deyir. İşğaldan azad olunan ərazilərdə böyük abadlıq-quruculuq işləri davam etdirilir. Bildiyimiz kimi, azad olmuş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaşılan enerji zonası elan edilmişdir. Bu və ya digər layihələr çox böyük perspektivə malikdir. Tehlükəsiz yaşayışı və dövlət idarəetməsini təşkil etmək, şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisini və dayanıqlı infrastrukturla təminatını həyata keçirmək, müasir standartlara

GƏLMƏSİ ƏN YÜKSƏK STANDARTLARA CAVAB VERİR

"Biz burada da həm peşəkarlıq, həm də çox ciddi yanaşma göstəririk. Burada sadəcə olaraq, söhbət maliyyə resurslarından getmir, yəni, resurslar ola bilər, amma gərək sənin insan potensialın olsun. Yəni, biz son illər ərzində kadr hazırlığına da böyük investisiyalar qoymuşq, texniki imkanlarımız da genişləndirilir. Orada aparılan işlərin böyük hissəsi Azərbaycan şirkətləri tərəfindən görülür", - deyən Prezident bildirib ki, ikinci yerde Türkiyə şirkətləridir. Onlar daha çox tunellər, kölpülər, dəmir yolları layihələrində iştirak edirlər. Dövlət başçımız bizdə çox ciddi texniki potensial, kadr potensialı, maliyyə resursları və güclü düşünülmüş siyaset olduğunu qeyd edib: "Onu da bildirmiyəm ki, bütün yaşayış məntəqələrinin layihələndirilməsi və ərsəyə gəlməsi ən yüksək standartlara cavab verir. İndi gedin, istenilən yaşayış yerinə baxın, nə qədər rahat evlər, istər mənzil olsun, istər fərdi

uyğun xidmətlərin yaradılmasını təmin etmek və s. prioritət məsələ olaraq qarsıya qoyulub və əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışının yüksək səviyyədə təminatı istiqamətində davamlı layihələr həyata keçirilir. İnkışaf strategiyası nəticəsində dünya miqyasında sabit və dayanıqlı iqtisadiyyatı, eləcə də böyük maliyyə resursları olan, qlobal enerji təhlükəsizliyinin təminatında strateji rol oynayan Azərbaycan postpandemiya və postkonflikt dövründə keyfiyyətcə yeni olan və 2022-2030-cu illəri əhatə edən strateji inkışaf mərhələsinə daxil olub. Uğurla həyata keçirilən sosial-iqtisadi istahatlar milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafını, müasir sosial-iqtisadi infrastruktur quruluğu proseslərinin sürətlənməsini, insan kapitalının davamlı inkişafını təmin edir".

Bugünkü günümüzün reallığı, əsas hədəf Qarabağın bərpası və Böyük Qayıdış strategiyasını reallaşdırılmasıdır. Azad edilən şəhər və kəndlərimizin yenidən qurulması, öz yurd-yuvalalarından didərgin düşən soydaşlarımızın evlərinə qaytarılması əsas məsələlərdəndir. Əlbəttə ki, bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpə-quruculuq işləri planlı şəkildə həyata keçirilir. Böyük Qayıdış üçün lazımi tədbirlər həyata keçirilir və bu ərazilərdə reallaşdırılan infrastruktur layihələr və tədbirlər bir daha sübut edir ki, əzəli torpaqlarımız yenidən dirçəlir, inkışaf edir, geniş abadlıq və quruculuq meydanına çevrilir.

Zümrüd BAYRAMOVA

"BÜTÜN YAŞAYIŞ MƏNTƏQƏLƏRİNİN LAYİHƏNDİRİLMƏSİ VƏ ƏRSƏYƏ